

ZVÍŘATA STŘEDNÍ EVROPY II.

příloha Twister 04/01

A na závěr přehled těch známějších dravců:

Liška obecná - *Vulpes vulpes* L. - až přes 1 m dlouhá, až 10 kg, barva velmi variabilní, od rezaté přes šedou, hnědavou po černou. Živí se hlavně mršinami, drobnými hlodavci a drobnou lovnou zvěří, ale i hmyzem a lesními plody. Obecně hlavní přenašeč vztekliny. Aktivní hlavně v noci, v zimě i přes den. Vyšlechtěna v různé barevné mutace jako kožešinová plemena.

Vlk - *Canis lupus* L. - šelma dorůstající až délky 1,5 m, hmotnosti až 50 kg, zbarvení proměnného (od šedé přes hnědavou po černou), živí se především kopytníky a mršinami. Udržuje optimální zdravou populaci zvěře. U nás kdysi běžný, později téměř vyhuben, nyní opět proniká ze Slovenska. Dokáže nadělat škody na volně se pasoucím dobytku.

Kočka divoká - *Felis silvestris* Schreb. - šelma vzrůstu mohutnější kočky domácí, ale není jejím předkem. Je velmi plachá, loví za soumraku a za noci, za podmračných dní i přes den, hlavně drobné hlodavce. U nás velmi vzácná.

Rys ostrovid - *Lynx lynx* L. - šelma velikosti středně velkého vlka, s licousy a ušima zdobenými štětičkami, s krátkým ocasem a více či méně skvrnitou srstí. Orientuje se více zrakem a čichem než ostatní kočkovité šelmy. U nás téměř vyhuben, je velmi vzácný. Na kořist nečihá, slídí po ní. Živí se hlavně zajíci a drobnými kopytníky.

Medvěd hnědý - *Ursus arctos* L. - mohutný dravec, až 2 m dlouhý a 200 kg těžký, s krátkým ocasem, živí se lesními plody, hmyzem, larvami mravenců, hlízámi rostlin a mršinami. Masožravý je jen výjimečně. V zimě spí. U nás velmi vzácný.

HMYZOŽRAVCI

Ježek západní/západní - *Erinaceus europaeus* L./concolor Mart. - známý savec, který se živí převážně hmyzem, drobnými savci, plazy a obojživelníky a na zimu se ukládá k zimnímu spánku. Ježek západní bývá větší - až 29 cm dlouhý, má kolem očí "brýle" z tmavé srsti a bodliny rovnoměrně tmavé s bílými kroužky. Vyniká odolností proti různým jedům. Jeho kolega, ježek východní je o něco málo menší, nemá kolem očí tmavé brýle a bodliny jsou nepravidelně tmavé, někdy i bez světlých kroužků. Oba druhy jsou aktivní za soumraku a v noci.

Rejsek obecný - *Sorex araneus* L. - velikostí připomíná myš, protáhlý čumáček ho však hned prozradí. Je to bojovný dravec, který se nebojí napadnout ani kořist větší než je on sám. Je velmi užitečný - hubí totiž kromě hmyzu i hraboše a myši. Jeho příbuzný, rejsek horský, žije ve vyšších polohách evropských hor, je spíše černý než hnědý a dokáže šplhat i po stéblech trav, na nichž se přidržuje ocasem (bez obrázku).

Rejsec vodní - *Neomys fodiens* (Penn.) - je vodní hmyzožravec s plovacími řasami na zadních tlapkách a na ocase, s oušky schovanými v srsti, ostrým ohraničením bílých map na bříšku a celkově spíše černé barvy. Je to odvážný dravec, loví kolem vod i ve vodě larvy vodního hmyzu, malé rybky a obojživelníky. Jeho příbuzný, rejsek černý, je mu velmi podobný.

Bělozubka šedá - *Crocidura suaveolens* (Pall.) - se podobá rejskovi, je však světlejší a více do šeda, na ocásku má kromě nízké srsti i řídké, dlouhé chlupy - pesíky a ocásek má kratší než rejsek. Často se s ní setkáme i v lidských obydlích. Její vzácná příbuzná, bělozubka bělobřichá (bez obrázku), dává přednost suchým a teplým krajinám stepního charakteru.

Krtek obecný - *Talpa europaea* L. - se živí hlavně hmyzem, žížalami a někdy i rostlinami. Má velmi kvalitní kožešinu a málo přirozených nepřátel. Je aktivní i v zimě, jeho nory mohou mít délku až 800 m. Má rád kypré půdy, zvládá ale i podmáčený terén.

ŠELMY

Hranostaj - *Mustela erminea* L. - až 40 cm dlouhá šelmička (vč. ocasu), s výrazně odlišným zimním zbarvením, které má s letním kabátkem společnou jen černou špičku ocasu (na rozdíl od lasice). Živí se drobnými hlodavci, vzácněji i hmyzem a plody, v době nouze i mršinami. Lovnou zvěř zpravidla neloví. Výborně šplhá i plave. Je velmi užitečný. Jeho zimní kožešina (tzv. hermelín) sloužila ke zdobení královských rouch.

Lasice kolčava - *Mustela nivalis*

stejně velikosti jako hranostaj, kratší ocásek, v zimě bílý jako celý kožíše, v létě ocásek celý hnědý (bez černé barvy na špičce). Loví drobné hlodavce a hmyz. Kožešina nekvalitní. Hnízdí v norách drobných savců. Běžná v blízkosti lidských obydlí, velmi užitečná.

Norek evropský - *Lutreola lutreola* L. - až 50 cm dlouhý (vč. ocasu), s plovací blánou na zadních nožkách, s krásnou hodnotnou kožešinou, a tudíž zákonem chráněný. Bílá srst kolem tlamičky jej odlišuje od norka amerického, který má bílou jen spodní čelist (i s tím se lze u nás setkat, uteče-li z kožešinové farmy). Skvělý plavec, živí se rybami a obojživelníky. V létě zůstává na místě, v zimě se toulá (denně i víc než 10 km).

Tchoř tmavý - *Putorius putorius* L. - velikosti norka, zavalitější, s typickým výrazem v obličejí. Živí se hlodavci až do velikosti králíka, méně často hmyzem, obojživelníky a plazy (odolný proti jedům obojživelníků). Vytváří zásoby potravy. Známy je páchnoucí výměšek podocasných žláz, který vystřikuje při ohrožení. Aktivní spíše v noci, výskyt i v blízkosti lidských obydlí, občas škodí na drůbežích farmách. Tchoř stepní se od tchoře tmavého liší světlejší barvou, toulavým životem a tím, že se lidským obydlím vyhýbá. Užitečný díky lovu hlodavců.

LLM Nová země
Kuna lesní - *Martes martes* L. - štíhlá šelma délky až 70 cm (vč. ocasu), se žlutou skvrnou pod hrdlem ("náprsenkou"), dobře přizpůsobená pro život na stromech, ale radši lovící na zemi. Hnízdí v opuštěných hnízdech, toulá se (až 15 km za noc), lidským obydlím se vyhýbá. Vzácná, s velmi ceněnou kožešinou. Loví většinou v noci. Její příbuzná, **kuna skalní - *Martes foina* Erxl.**, má náprsenku bílou, živí se drobnými hlodavci, hnízdí ve skalách a nevyhýbá se lidským obydlím. Loví většinou v noci, ale v bezpečných revírech i ve dne. Hubí potkany, ale dokáže napáchat škody i na drůbežích farmách, přičemž kořist neodnáší.

Jezevec lesní - *Meles meles* L. - až 1 m dlouhý zavalitý dravec, žijící v norách, aktivní v noci. Živí se hmyzem a drobnými hlodavci, ale i rostlinami. V zimě spí. Je velmi užitečný, někdy ale škodí na zemědělských plodinách.

Vydra říční - *Lutra lutra* L. - dravec více než 1 m dlouhý, vč. téměř půlmetrového, u kořene silného ocasu. Typicky vodní živočich (plovací blány na všech tlapkách), loví hlavně ryby a drobné obratlovce a hmyz. Buduje si nory na březích řek. Po souši dokáže ujít i 30 km. Aktivní většinou v noci, v bezpečném revíru i ve dne. Ozývá se pronikavým hvízdáním. Vzácná a chráněná, zajišťuje zdraví ryb tím, že loví slabší jedince.

Psík mývalovitý (mývalovec kuní) - *Nyctereutes procyonoides* (Gray) - asi 75 cm dlouhý (vč. chundelatého ocasu), až 5 kg. S výraznou černou maskou kolem očí a dlouhými licousy. Šíří se k nám z Asie. Jediná psovitá šelma, která v zimě spí. Všežravec, loví i obojživelníky v mělkých vodách. Aktivní v noci. Velmi vzácný.

